

Előfizetési árak:

Egész évre	8 Kor.
Fél évre	4 "
Negyedévre	2 "
Egyes szám ára	20 fill.

Előfizetési díjak a kiadóhivatalba küldendőek.

BUDAFOK ÉS VIDÉKE

Hirdetési díjak:

Egész oldal	32 Kor.
Fél oldal	18 "
Negyed oldal	10 "
Nyolczad oldal	6 "
Tizenhatod oldal	3 "
Nyilttér sora	50 fill.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYESTARTALMULAP.

Megjelenik minden hó 4 vasárnapján.

Felelős szerkesztő: KLÉGER BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budafok, Fő-utca 119. szám.

A mi nagyiparunk.

Budafok, 1900. május 11.

Budafoknak nem kis szerencséje, hogy erről is beszélhet.

Hány jóval nagyobb község van az országban és hány olyan, amely a közjóra szolgáló fontosságánál fogva semmivel sem áll hátrább Budafoknál, denagyiparról nem szólhat, annak áldásait távolról sem imeri?!

A mi gyáraink, különösen a cognac- és pezsgőgyáraink meg már világszerte ismeretesek és ha üzemök nincs arányban azzal a hírnévvel, amelyt becsületes termelések megérdemelne, azért nem a gyárakat, hanem a mi ősi indolenciánkat érje a szemrehányás, amely lépten-nyomon bántó érzéketlenséget árul el a magunk tisztességes produktumai iránt.

Hol van például az a magyar hatóság, amely valaha csak még a kisujjával is reámutatott volna a mi budafoki cognac- és pezsgő termelésünkre?!

A gyárosok magukra hagyatva, sokszor megakadályozva, a gyarló ügynöki közvetítésre utalva, tisztán a véletlennek vannak kiszolgáltatva abban, hogy elsőrangú termelésünknél piacot szerezzenek, kelendőséget biztosítsanak.

És ama sikeres verseny mellett, amelyet a híressé proklamált külföldi gyáripár termelésünkkel szemben kifejteni szerencsés volt, beállott az a képtelen állapot, hogy míg termel-

sünk abszolút jósága semmivel sem maradt a külföldi termelés jósága mögött, mégis elfogult közönségünk drága pénzen fogyasztja a külföldi produktumokat, amelyeknek mesterei pedig semmivel sem érték jobban a dolgukat, mint példának okáért ami derék és kitűnő budafoki gyárosaink.

A fogyasztó izlésnek ezt a sajnos aberrációját mindenképpen javítani kell. Sem a házaló kolportázs, sem a raffináltabb ügynöki rendszer nem alkalmas erre. Ez a két medium részint jelentéktelen, részint hitelvesztett arra, hogy termelésünknek érdemes piacot szerezzen, számottevő kelendőséget biztosítson. A hírlapok utján való hirdetés is gyengének bizonyult e célra.

Itt hatósági beavatkozásra, segítségre van szükség, amely itthon a fogyasztó közönséget — mondjuk — hazafiasabb izléshez szoktassa, a külföldön pedig helytálljon termelésünk bebizonyult abszolút jóságáért.

A kereskedelmi miniszteriumnak ezer utja és módja van arra, hogy hivatalos expozitúrái és képviselői által ország-világ előtt becsületet, kelendőséget biztosítson pártolásra méltó gyártmányainknak. És mint kereskedelmi érdekeinknek legfőbb őre, nem is kívánhat kitérni a kiválóan előkelő, nemes feladata elől.

Itt nem egy-két gyáros boldogulásáról van szó, hanem arról, hogy a leghatalmasabb pénzforgató eszköz, a fogyasztás révén ne vándoroljanak

ki milliók és milliók a külföldi piacra, már csak azért sem, mert a magunk minden ízében tökéletes termelése is rászolgál, sőt nagyon is érdemes a külföldi piacra szórt milliókra.

Gyárosaink, akik produktumaik becsületéért eddig annyit dolgoztak és küzdöttek, ne nyugodjanak addig, a míg érdekekben meg nem mozdul az a hatalmas kar, mely a mai esélcsap reklámkultusz közben egyedül van hivatva és egyedül képes arra, hogy a hazai fogyasztó közönség inyét az országos produktumhoz kösse és ennek jóságát lehetőleg a külföldi fogyasztókkal is megizlettesse.

A hazai társadalom pedig, szokjék meg jó magyar italokkal élni és ne keresse a külföldit a divatkedvéért a reklám hatása alatt.

Mig itthon is van mit fogyasztania, ne szomjuhozzék az idegenre, sőt amennyire módjában áll, győzze meg a külföldet is arról, hogy a magasabb igények kielégítésére szánt élvezeti czikkeink szerény helyzetekben is vannak oly jók, sőt tökéletesebbek, mint a külföldiek akárhány nagy reklámlére eresztett élvezeti czikke.

Mert elvégre is képtelen dolog az, hogy az európai Kánaánból, e tejjel-mézzel folyó országból más országok élvezeti czikke felé csettentsen nyelvével a magyar társadalom és e föld természeti áldásai mellett ne teljék be ama vívmányok áldásival sem, a melyeket külföldi példák alapján honosított meg, hogy saját

A „Budafok és Vidéke“ tárczája.

„Budafok és Vidéké“-hez.

Bátran lépni nehéz feladatra,
Útra kelni, a hol töre'len az ut,
Diszitést és szép formát faragva,
Az a kép hogy ne legyen avult,
Fáradni, és nem esüggedni gyáván:
Oly munka, mely nagy kitartást kíván.

Késznek ígérek a szép siker,
Épül az ut, mely sziklák közt vezet,
S a mit ezen uton kivinni kell,
Véghez viszi a jó igyekezet.
Irva nemest, hasznosat és szépet,
Derekabbá teszi a népet.

És a mi fő: fő- és székvárosunk
Körül e hon lelkes polgára
Egyesülve, megmagyarosodjunk,
S újra meg kell e hont hódítani,
Olvasgatva édes hazánk nyelvén,
Kedvelje meg gyermek, ifju és vén.

Áldás szálljon minden oly munkára
És szándékra, mit a honszeretet
Lelkesítő, lángoló szikrája,
Jóakarát s nemes ezél vezetett.
Ez eszmében kell, hogy egyetértsünk,
Nem lesz akkor elmaradott népünk.

Karikó János.

Kenderesi Magda.

Irta: Szentmiklósi József.

Régen történt, de ma is úgy emlékszem, mintha tegnap esett volna.

Hej! jobb idők voltak azok, sűrűbb volt a garas — kevesebb a porció. Más idők járnak, fordított világ van ma; a garas ritkább lett — az adó meg mindig több, hordaná el a kánya.

Régen történt biza, nem is emlékezni talán rea, ha nóta nem volna róla; ha nem halnám minden este a malom kútnál Felvégesi leányok piros ajakáról bus dallamra felhangzani a Kenderesi Magda gyászos történetét, forró hű szerelmét, siralmas végzetét.

Én még emlékszem rá sugár természetű, paraszts szemére, medgy piros ajkára. Bolondult utánna három vármegyének java-fiatálja. Édes apja, Kenderesi Miklós uram büszke is volt rája, egyetlen lányára, édes magzatjára sokszor emlegette, hogy nincsen a kiralynak annyi éke-kínese, amiért elcserezné. Nem is szorult rája. Van egy 60 köblös földje a hatáiban, szölleje meg kertje, csinos kis tanyája; a faluban a templomutczában zöld zsalugáteres szép zsindeyes háza és mindenkefelett legkedvesebb volt neki a leánya. Nem is volt módosabb ember a faluban, mint Kenderesi Miklós gazda, de rátartóbb se. A feleségét régen sirba tette, de nem házasodott újra, félt, hogy nem jól banna Magdával az új aszszony; mostohát meg nem akart tűrni a portáján. Mégis mindig építettett, mint akinek kicsi a háza, nem fér el benne; vagy vár valakit.

Várt is, várta Kenderesi Miklós uram az új vőt, annak építettett urasabb házat, magasabbat, divatosat. Mert uri ember lesz az új vő, nadrágos ember, másként el nem nyeri a Kenderesi Magda kezét. Holmi parasztleánynek felkopik

attól az álla; almában se merjen arról ábrándozni, hogy Kenderesi veje lesz. Így sülte-főzte ki legalább Kenderesi uram, és lelki szemeivel már látta is az új vőt, Bérczi Kálmánt, a falu pennáját.

Afféle kurta nemes volt a megáhitott vőnek való, különben pedig segédjegyző a falu házán. Csapta is a szelet Kenderesi Magdának amugy gavallerosan, (gazd' uram biztatta) de Isten tudja, nem akart foganatja lenni, nem húzott hozzá a leány szíve, éppenséggel nem. Kenderesi Miklós uram avval biztatta magát, hogy majd összeszoknak, de bizony nagyot nézett, mikor Kenderesi Magda szemébe vágta a nadrágos kérőnek, hogy akármilyen kényes-fényes, biz ő ki nem állhatja az urfít és ő utánna ne járjon, ugyis tudja, hogy csak a pizéért szereti.

Késő volt már, Davarason széltebe beszéltek, hogy a fiatal jegyzősegéd elveszi a gazdag parasztleányt.

— Tudta azt már minden veréb, Farkas Jósának is meg kellett tudni, vagy akarta vagy se. Nem is csinált belőle sok teketóriát, felvette a piros pitykés lajbit, meg az ünneplő ujjasát, fejébe nyomta a kalpagot és beállított Kenderesi Miklós uram curiájára.

— Adjon Isten!
— Fogadj Isten, Jóska mi járásban vagy, mi jót hoztál?

— Röviden elmondom nemzetes uram, hogy mi dologba járok, ha jó szívvvel lesz irantam és meghallgatja, válaszolt Jóska.

— No csak szaporán:
— Hallja meg hát gazd' uram! nemmásért, minthogy feleségül kérjem Magdát.

De már erre Kenderesi uramat elfutotta az epe és csak nehezen tudta magát visszatartani, hogy ki ne dobja az alkalmatlan kérőt, küzdött

szőlőhegyei, saját cognac- és pezsgógyárai mellett kapkodjon a külföld örömpohara után, magamagának megtevésére és az inyeért vesződő honi gyáriparnak megmérhetetlen hátrányára. . . .

Hol van az eljárásban a tiszta, hazafias magyar jelleg? ! . . .

Az állategészségügy államosítása.

Az elmúlt héten a kormány négy törvényjavaslatot terjesztett be a képviselőház ülésén. Mindannyinak többé-kevésbé fontossággal bírnak de, kiváló jelentőséget az állategészségügyi szolgálat államosításának tulajdoníthatunk, melyet oly régóta sürgetett és várt a gazdaközönység. A földművelésügyi miniszter ismételt megmutatta, hogy a fontosabb gazdasági dolgok előtt nem huny szemet.

A javaslat szerint az állatorvosi közszolgálatot ezentúl majd *m. kir. állatorvosok* látják el, a kiknek hatáskörét a miniszter rendeletben fogja megállapítani. Az első fokon állategészségügyi hatóságoknál a „járási, vagy városi *m. kir. állatorvosok*“ a másodfokúknál törvényhatósági *m. kir. állatorvosok* lesznek. Működésükre pedig „*m. kir. állatorvosi felügyelők*“ fognak felügyelni.

A járási és városi királyi állatorvos az I. fokú állategészségügyi hatóságnak szakközege és ezen hatósághoz alá rendeltségi viszonyban áll. Azon községeknek, melyek saját állatorvost nem tartanak, állategészségi ügyekben szaktanácsadója.

A törvényhatósági állatorvosu másodfokú hatóság szakközege és tanácsadója.

A királyi állategészségügyi főfelügyelő és a királyi földművelésügyi miniszter, szakközege s mint ilyen indítványt tesz az állategészségügy javítására és rendezésére, valamint az állatbetegségek és járványok meggátlására az összes *m. kir. állatorvosok* tevékenységéről és ide egyeből viszonyokról évenként részletes állategészségügyi jelentést tesz, a miniszternek. Több törvényhatóság területére kiterjedő járványok elfojtása körüli intézkedéseknél vagy irtási műveleteknél a munkálatokat vezeti.

Az állategészségügyi hivatalokat fontosabb állathizláló és tenyésztő telepeken állítják föl. Az állati egészségügyeinek tudományos tárgyalása az országos állategészségügyi tanácsos szervezik.

Az állategészségügyi főfelügyelő a VI-ik állategészségügyi felügyelő a VII-ik, főállatorvosok a VIII-ik, állatorvosok a IX-ik, alállat-

orvosok a X-ik végre segédállatorvosok a XI-ik fizetési osztályba soroztatnak. Számukat működésük helyét stb. a miniszter állapítja meg.

Fiumében lesz, egy királyi állatorvos, az állategészségi hivataloknál és a belépő állomásokon pedig a kirendelt királyi állatorvosok. Ezek, fölött, mint ellenőrző hatóság a királyi állategészségi felügyelők állanak.

A királyi állatorvosnak oklevelének kell lenni és két évi gyakorlat után állatorvosi tisztviselőnek kell tennie. Azoknak, kik már öt év óta szolgálnak, ez a vizsgálat elengedhető.

E reformok meglehetősen lendületet fognak adni az eddigelé közönytől, nemtörődömséggel vett állategészségügyünknek. A gazdáknak megbecsülhetetlenül előnyös lesz az állategészségügy államosítása és állatorvosaink nem panaszkodhatnak majd helyzetük tarthatatlanságáról, hiánytalanságáról.

Szóval szigorubb fegyelem, nagyobb gond örködik ezután hazánk állategészségügye fölött és ezzel állatállományunk gyarapodását segítjük elő.

Csak elismeréssel adózhatunk tehát Darányi földművelésügyi miniszterünknek, ki annyi hasznos és értékes újításával érdemeinek számát eggyel megtoldotta.

Kereskedők az iparban.

A kereskedelemügyi miniszter nem csak hogy kiadta a jelszót: Pártoljuk a honi ipart, hanem megfogja üstökéni a dolgokat és minden tette, minden lépése, eszméje, újabb biztosítéka, hogy lassankint — sokak szerint utópiának hitt — az iparpártolási mozgalomból komolyabb eredményt láthatunk, meglehet valószínűsíteni csak buzgalom, szorgalom, türelem, akarat és hazafias felbuzdulás kell hozzá.

Most újabb eszmével áll elő Hegedüs Sándor. A nagy kereskedőket akarja belevonni az ipar pártolás érdekében megindult nagy akcióba. Szerencsésebb gondolat nem is lehet ennél. Tényleg ha meggondoljuk, hogy a nagykereskedők mily óriási összegekre rugó cikkeket importálnak külföldről az országba. Valóban nagykereskedőink hazafias érzületére kell appellálnunk, ha számba vehető eredményt akarunk az iparpártolási mozgalomból elérni.

Ha nagykereskedőink külföldi cikkeket vásárolnak — a honiak mellőzésével — mitévők legyenek a detailisták kik nem közvetlenül a gyárostól vásárolják portékájukat, hanem a nagykereskedőtől szerzik be szükségleteiket. Tehát a kiskereskedők ép úgy mint az engrosisták külföldi holmit tartanak raktáron

Valóban élésszem, széleslátókör, tapintat

kell, hogy oly nagyszabású és oly rendkívüli fontos mozgalomból, mint az iparpártolás fejlődése, valami legyen. A kereskedelemügyi miniszter helyes érzékével megtalálja azon ösvényeket, melyeken a cél felé bizton lehet haladni.

A nagykereskedőinkhez szólunk, ne zárkózzanak el az iparpártolás érdekében megindult akcióval szemben, nyissák meg sziveiket és segítség e nemes, nagy ügyet e nagy lépéssel előbbre vinni, mert csak rajtuk mul, hogy a megkezdett agitáció szélesebb mederben hőmpölygjön s azt hisszük, hogy nagykereskedőink a kereskedelemügyi miniszter szózatára csatlakoznak ama nagy impozáns táborhoz, mely nem csak hirdeti szóval, hanem tettel is megmutatja, hogy pártolja, támogatja a honi ipart.

A hétről.

Ugy az utolsó, valamint az előző hétről bátran azt lehet mondani, hogy egyik mint a másik bő esős idővel voltak meg áldva, és ezára annak sok férfi találkozik, kik ezen áldásos elemtől irtóznak, mert még a reggeli mosdásnál is takarékoskodnak vele annyira, hogy valami eseppeeske szájukba ne jusson. — Pedig minek ilyen takarékoság? Itt van a vízvezeték, mely szükség esetén bőven szolgáltatja a vizet. Azon régi mondat, hogy a víz hajtsa a malmot, elavult, mert itt van a sok gőzmalom, régi szelmalmok és lóhajtású malmok.

Vagy arra támaszkodnak a vizet nélkülöző férfaink, a mit Herschel csillagász jóvendől, hogy miután a tengerek és az összes folyók vize apadásnak indult a földgömb száz és száz-ezer év után kiszárad és ennek folytán eléggéssel fog végződni? — Igaz ugyan, hogy nevezett csillagász a vizek folytonos apadását számos éven át történt mérésekből következteti. De Herschel azt nem vette figyelembe, hogy a világban semmi el nem vészhet, tehát a víz sem, mert ha gőzölgés okozza apadását a maga alakjában ismét vissza szál a földgömbre.

Mint hogy a férfiak nagy száma csakugyan irtózik a víztől, és annak hasznosságáról nincsenek kellőképp tájékozva, ide igátatom a tényeknek megfelelő tanácsot: Igyál vizet pajtás, nem fogod megbánni, próbáld csak bátran, nem lesz károdra, nézzél csak körül, majd meglátod, hogy az orvos urak is azt iszszák, kik leginkább tudják, hogy a víz, ha okosan használtatik mindent tisztít.

A hét külföldben esendesen folyt le, és ha visszatekintünk a május 1. napjára, még akkor sem mondható, hogy zaj volt. Ugy látszik, hogy a nép boldogító is józanságra jutottak már. A Duna egy pár ismeretlen emberi holt-

magával, nem tudta megtalálni a helyes választ; végre is azzal vágott vissza:

— Hallod-e öcsém! Eridj haza, feküdj le, ha részeg vagy és tud meg, hogy Kenderesi Miklós gazda nem adja szóga embernek a lányát.

— Lángvörös lett a Farkas Jóska arca, tűzbe égett a haragtól szeme, de nem válaszolt. Sarkon fordult, az ajtó felé tartott; kimenőbe meg nem állhatta, hogy félvállról, csak úgy foghegyről vissza ne szóljon:

— Isten áldja Kenderesi uram, megfogadom a szavát, hazamegyek, kialszom a mámoromat, de jusson eszébe, hogy én mondtam és ha kell, esküt teszek rája, hogy senki másé, enyém lesz a lánya.

— És azzal odahagyta a szobát.

Az utcaajtóban találkozott Magdával, jött a felső bótól. Hirtelen megfogta a leány kezét és halkán sugta:

— Jere le estére első harangszóra a fűzesbe — a nagy odvas fához. — Várlak!

Kenderesi Magda a fejével intett és besietett a kis kapun.

* * *

Este van . . . . . Mély csend a faluban, alszik minden ember; dolgozott — most pihen.

A hold világa árnyékot vet egy sugár termetre, amint elfordul a falu végén le Tisza felé.

A kakasos toronyban megkondult a harang — esti imára, Kenderesi Magda meggyorsítja lépteit. Jól ismeri a járást, a nagy fűzfánál letér balra egy mellékösvényre; így hamarabb éri az odvast. Farkas Jóska ott áll már a vén csonka fűznel panyókára vetett czifra rózsás szűrbe.

— Isten hozott Kenderesi Magda!

— Magam is igyekeztem, miért hívtok kelmed?

— Ma van esztendeje, hogy itt e fánál

megesküdtél nekem, hogy az enyém leszel, tartod-e a szavad, nem kényszerítelek.

— Az istenért, miért beszél így kelmed, tudja hogy szeretem.

— Szeretsz?! Jó, ha szeretsz légy enyém, kövess, jer velem oda, ahova én megyek.

Farkas Jóska elindult lefelé a fűzesbe, intett Magdának, hogy kövesse. Szó nélkül ballagtak egész a Tiszáig.

Kicsi lélekvesztő állt előttük kihuzva a partra. Némán beleültek, régen is így szokták; el-el ladikáltak holdvilágos este szerelmesen, galambmódra, turbékolva, dallikózza, lefelé a vizen — egész a malomig.

Másképpen történt most, a kezdet se olyan volt. Felfelé evezett Farkas Jóska és mind távolabb, messzebb a davarosi parttól. Mintha az esze se lett volna helyén, egyenesen a Turi Kata örvénynek tartott.

Farkas Jóska törte meg a csendet:

— Nem is kérdelek Magda, hova evezek?

— Minek is kérdeném? Megmondtam kelmednek, szívesen követem bárhova, bármibe; megmondtam ezerszer, igazán szeretem.

— Hazudik a nyelved, Kenderesi Magda!

— Isten a tanum, igaz amit mondok.

— Hazudol, nem szeretsz, nem is szeretnél soha. Mi is volna rajtam szeretni való, hiszen fájnabb is, csinosabb is a jegyző ur. Vagy azt hiszed nem tudom, amit mindenki tud, hogy ma-holnap jegyzőné ténsasszony lesz belőled. Hítségő, gyatra vagy, ámitottál, csaltál, hejh! de nem csalsz tovább.

Két izmos kar mélyen vágta az evezőt a vízbe, hatalmas locschanás; haladt a sajka, alig volt már pár lépésre a Turi Kata örvénytől.

Örült ez az ember, hogy még most se tér ki a biztos halálból, csak halad előre! Lázba

égett arca, szája tajtékot vert, örülten sziszegte:

— Nem is véded magad, Kenderesi Magda, jegyzőné asszonyság?

— Nem védem magamat, nincs is rá szükségem. Kiadtam az utját nyíltan a jegyzőnek, hogy nem leszek az övé. Megmondtam kelmednek sokszor, hogy szeretem és magáé leszek apám ellenére is.

A csónak előbbre suhant a vizen, ott állt már a halál küszöbén . . . .

— Igazat beszélsz, vagy almodom Magda? Kiadtad az utját nyíltan a jegyzőnek, feleségem leszel apád ellenére? . . . . Igaz lenne mindez? . . . .

A hatalmas ember megragadta az evezőt, élni, menekülni akart; izmos karjain kidagadtak az erek, végső erejét megfeszítve, küzdött az árral.

— Élni, élni! susogta és még egyszer indult harcza a halál ellen.

A Turi Kata örvény szélső fodra megkapta a könnyű sajkát, berántotta az örvény közepébe és akik az imént kaczerkódtak a halállal, kétségbeesve menekültek, de hasztalan.

Borzalmas jajt, halk sikoly követ, utánna csend, méla halotti csend.

* * *

Simon Vera néni akit talál, mindenkinek elmondja, hogy nagy ujság van a faluban. Farkas Jóska virradóra négy fogatos hintón elszöktette Kenderesi Magdát. Tulajdon szemével látta, hogy a kürei országútnak tartottak.

Felvégési lányok úgy éneklék, hogy a szerelmeseik a Tiszának mentek. Szent András éjjelén ott látni őket a tulsó part hosszában, dalolva, csolnokon.

Csak a mindenttudó szöke Tisza hallgat, hiven megőrzi a szenvedő szívek titkát; csendben, lomhán, méltósággal hőmpölyög tova . . . .

testet vetett ki. Sem nagyobb verkedésnek, sem rablásnak, sem szerelmi drámának nyoma nincs. A község kiközveése a Rehák és Lamprecht-féle vendéglők előtt az előbbinél jobb anyag alkalmazásával szépen előre halad.

Ugyan ez alkalommal el nem mulaszthatom, a mi asszonyainkat dícsérettel kiemelni és pedig azért, mert köztük egy sines, ki csipős asszonyoknak való együletet alakított volna, melyben férjeiket jól leránthassák. Eljenek az ilyen derék nők.

Felemlítendő még jóságos királyunknak Berlinben történt ünnepélyes bevonulása és szíves fogadtatása. Kivánjuk, hogy ezen látogatás a világ békének állandó előnyére szolgáljon.

F. Gy.

HIREK.

A déli vasut és Budafok. Budafoknak magyar nevét mindenütt elismerik, csak zárjelben lehet még látni boros palaczkok etikettjén régi nevének nyomát. Csak a déli vasut nem vett még tudomást a névváltoztatásról és így megeshetik a minthogy meg is esett egy budafoki lakossal, hogy egy szomszéd községből akarva hazatérni, a déli vasut pénztáránál Budafokra kért jegyet, mire azt a választ nyerte, hogy ilyen nevű állomásra nincsen jegy. A község érdekében volna odahatni hogy ezen képtelenségen segítsen, mert hova vezetne, ha a villamos vasut, meg a hajózási társulatnak is eszébe jutna a maga privatizlése szerint elnevezni az állomásait.

Házassági hír. Sándor Zoltán, budafoki pénzügyőri biztos helyettes e hó 5-én vezette oltárhoz szotyori Nagy Ácsikát Szotyoron.

Betegszállítás a fővárosba. Budafok a fővároshoz való közelsége folytán abban a kedvező helyzetben van, hogy súlyosabb betegeit, kik otthon a kellő segédlet hiánya vagy más okból nem ápolhatók, a főváros gyógyintézeteibe szállíttathatja. Nehézségek csak a szállítás mikéntjénél merülnek fel egyrészt azon okból, mert a súlyosabb betegek szállításánál a fekvő helyzet kívánatos, másrészt azért, mert ragályozó betegek szállításával a közforgalomnak szánt járművek fertőzhetnek meg. Minden egyes betegnek érdeke, de a fertőztetés veszélye forogván fen, a közérdek is kívánatos teszi, hogy a község egy alkalmas betegszállító kocsiat szerezzen be. Nem képezheti ennek akadályát az anyagi áldozatokra való hivatkozás már csak azért sem, mert a felszámított betegszállítási díjakból egy hamar megtérülne a kocsis költsége. A ragályozó betegek nézve természetesen kötelezővé tétetnék e kocsis igénybevétele.

Budapest—budafoki villamos vasut megállóhelyeinek áthelyezése ügyében kiküldött bizottság e hó 9-én tartott helyszíni szemlét. Mint értesülünk, tervbe van véve az albertfalvai Glatz-vendéglő melletti megállóhely áthelyezése, valamint a budafoki Tóth-József utcái, úgyszintén a Hagenmacher iparvágányát keresztező megállóhely megszüntetése. Helytelenítjük mi is a megállóhelyek túl nagyszámát, de rosszul választották éppen a Tóth-József utcái megálló hely megszüntetését, mely 3 utca torkolatánál van elhelyezve.

A „Budafoki társas- és olvasókör” Czermann József elnökle a múlt tartott legutóbbi választmányi gyűlésen elhatározta, hogy a kör vigalmi bizottságának rendelkezésére álló alapból válogatott jó könyveket vásároltat a restaurálásra (magyarul: rostálásra) annyira rászoruló könyvtára számára. A vigalmi bizottság alapja ezentúl mindig a könyvtár javára fordítatik. A kör új könyvtára ezentúl hetenkint egyszer, szombaton d. u. 1—3 óráig áll az olvasó közönség rendelkezésére. Az újonnan beszerzett könyvek megérkezését e helyen jelezzük.

A biai hitelszövetkezet május 6-án tartotta meg évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság most már jónak látta lemondását beadni, mint a gyűlés tagjai egyhangulag elfogadták. Új igazgatósági tagoknak megválasztották: Lehóczky Lajos, Id. Molnár János, Pénzes Ist-

ván, Dirnberger András és Id. Handli József. Felügyelő-bizottságba Dézsi Mihály, Id. Boesor Gyula, Kmetty Lénárd, Schneider László és Szabó J. Gyula lettek megválasztva. Felszámoló bizottsági tagok lettek: Lipka István, Szalai János, Hamza János, Czippri Antal és Tifan Jakab. A választások mind egyhangulag és lelkesedéssel mentek végbe. — Lehóczky Lajosnak az évenkénti leszámolások oly nemű módzatainak előkészítésére utasító indítványát — mely szerint a leszámolások a szövetkezet nagyobb megrázkódtatása és a tagoknak a szövetkezetbe vetett bizalmának megrendülése nélkül eszközöltessenek, — a közgyűlés fölöslegesnek tartja, mert az új igazgatókkal szemben — kik közé maga az indítványozó is be van választva. — teljes bizalommal viseltetik és megnyúgvással elvárja tőlük, hogy a szövetkezeti tagok érdekeit szívükön viselik és az indítvány által kívánt eljárást követni fogják. Végül a gyűlés Szabó János igazgatósági és közgyűlési elnöknek köszönetet szavazott eddigi működéséért és a szövetkezet ügyeinek tapintatos vezetéséért. — Remélhető most már hogy ezen intézet ügyeinek folyása békés mederbe terelődik.

Bucusi Kis-Tétényen. A környékbeli buscsok sorozatát szomszédunk, Kis-Tétény kezdi meg f. h. 13-án vasárnapon. A derült jókedvhez, mely e buscut mindig kíséri, derült jó időt kívánunk szomszédainknak.

Gyászhir. Tinnyérről vettük a fővárosi sajtótól is hosszasan elparentált miskei Miskei Genovéva urhölgynek haláláról szóló jelentést: Miskei MISKEI GENOVÉVA asszonynak néhai Eöri Hegedüs János es. és kir. huszárkapitány és Pest-Pilis-Soltvármegyék udvari kapitánya özvegyének hosszas betegség s a halotti szentségek ájtatos felvétele után, élte 83-ik évében, 1900. május hó 4-én, Tinnyén történt csendes elhunytát. A bodogultnak földi maradványai f. évi május hó 6-án délután 4 órakor fognak Tinnyén a r. k. egyház szertartásai szerint be-szenteltetni s öt megelőzőt szeretteinek helyezettetni. Örök béke lengjen a honért érdemeket szerzett hőslélekű és jószívű asszony fölött!

Megvadult Lovak. Érzékeny veszteség érte e hó 10-én délután Taly Ivánt, járásunk főszolgabíróját. Négyes fogatán ugyanis ment Budára s kocsisát hazaküldötte. A tüzesvéri lovak budaeörsi úton holmi, az ut szélén lerakott vascsövektől megriadtak, s a kocsist melyről a kocsis — miután a lovakat megfékezni képtelen volt — leugrott, elragadták, s vad futásuk közben izzé-porrá törték. Két ló súlyosan megsérült.

A „Magyar vasúti és hajózási klub” a családtagok részvételével f. hó 23-án Budafokra nagy társas kirándulást tervezett. A kirándulás eddig megállapított programja a következő: A kirándulók d. u. 4 óra 45 pkor hajón érkeznek Budafokra és 5 órakor a felső hajó állomásról a Törley-pezsöggyár megtekintésére indulnak a hol az időzés 6 óra 30 perczig állapított meg. Innen a társaság a helybeli „Erzsébet-szálloda” parkszerű helyiségébe vonul. — A klub vigalmi bizottsága a tagok megkívántató szórakoztatására a legkörültekintőbben intézkedett — A közel lévő gyepes helyeken társas játékokat rendez, a Dunán esetleg esolnak-partik vetetnek kilátásba, este pedig a tánc muzsájának hódol a társaság, melyhez a zenét budapesti első rangú Czigányok szolgáltatják. Reméljük, hogy a társaság — melyben több előkelő vasuti és hajózási tisztviselő lesz — szép emlékké távozik községünkben.

Finánc és a füstölt sonka. Érdekes kis jelenet játszódott le a napokban a villamos vasuton. Ugyanis a vámnál mint rendesen, beállt a finánc s széjjel néz és kérdi:

— Nincs valami?

Erre egy jól megtermett piros pozsgás arcu asszony a leglelkiesmeretesebben mondja:

— Hát itt van a kosárban egy kis tojás — térdire ütve — itt meg van két füstölt sonka. A finánc persze tréfának véve e beszédet, s viszavág:

— Ne jártassa a száját!

Alig hogy a villamos elindul, a mi asszonyunk — az utasok nagy derűtségére — tényleg kihuz a szoknyája alól két drb 9—10 kilós füstölt sonkát e szavak kíséretében:

— A bolondnak mondom, hogy itt van két füstölt sonka, de nem hitte el, meg se vá-molja.

Budafoki kerületi magy. kir. anyakönyv-vezető hivatal heti kimutatása 1900. évi május hó 4-ik től 11-ig bezárólag. — Születtek: Beck Mátyás rk., Geszler Nándor rk., Kabatek Vilmos rk., Tóth Antal rk., Wolkendorfer Katalin rk., (törvénytelen) Eberhardt Gizella rk., Beer József rk., Meszner Anna Teréz rk., Winczheim István rk. (törvénytelen,) Kiss Dezső rk., Fehér János rk., (albertfalvai.) Halálosok: Riebel Ilona 11 hónapos rk., Mayer István 20 hónapos rk., Philipsohn Arthur 15 hónapos izraelita Bauer Györgyné szül.: Wiesler Mária 29 éves rk., Batké Józsefné szül.: Losek Magdolna 62 éves rk., Zobola Teréz 17 1/2 éves rk., Házasság: Bachfischer István rk., Wolkendorfer Rozáliával rk., Jegyesek: Matz György rk., (dorogi) Bayer Annával rk., Keiner Jakab rk., Reiner Annával rk., Vég Antal rk., Vlach Emiliával rk., (albertfalvaiak.) özv. Parupka Emil rk., Bozansits Terézszel rk., (diósi) Mil-tényi Ernő ág. ev. (budapesti) Brandt Jankával rk., Ulrich Lőrincz rk., Stelezer Borbálával rk., Penits Ferencz rk., Kléger Máriával rk.,

CSARNOK.

Ábel halála.

És meghalt Ábel . . . A zöld fák alatt.
Fekszik sápadtan, márványmereven.
A megaludt vér hajához tapadt . . .
Körötte minden ujjong, eleven.
Őz csörtet át a zsenge bokrokon,
Izzó a nap, az ég fellegtelen.
A föld, az ég, virág, patak rokon
. . . Csak Ábel lett magányos, idegen.

S dalt dudorázva, játszi éneket,
Mint a hajnal, oly ifjan és üdén,
— A lomb, virág, fa néki integet, —
Jön Eva át a rét selymes fűvén.
A holthoz ér. . . Megáll csodálkozóan:
Mért alszik Ábel fénylő napszakán?
S egy rózsaszállal pajkosan, bohón
Magsimogatja . . . Felneszel talán!

A gyöpre ül . . . Lassan hozzásimul,
Magához vonja megdermedt kezét.
De a nehéz kar tompán visszahull,
Eva kaczag . . . Fájó esend szerzetét!
Bohó játék! . . . Ébredj te rossz gyerek!
S végig simítja éjsztét haját.
Ábel nem ébred . . . Holtan szendereg . . .
Aludt vér érzik a hajfürtön át.

Ábel! . . . Fiam! . . . És Éva felsikolt,
A vér hidegje a lelkébe száll.
Merev tagokkal fekszik lenn a holt.
Ábelre rogy . . . Én édes gyermekem!
A vesztett Éden minden vigasza!
Főlébredsz tán szerelmes keblemen . . .
Apádhhoz Ábel jer, menjünk haza.

S a jajpanaszra a bokrok közül,
Mint üzött vad, Adám előrohan.
Ábelre néz . . . A szíve megkövül.
Ó sejtí már, hogy minden hasztalan . . .
Miről az Úr büntetve szóla csak,
A titkok titka ime nyitva áll.
Elárultad te megnémult jaj!
. . . S reszketve sugja . . . Ez hát a halál?

Felsírnak hosszan és iszonytatón,
Ily hang nem ritt át még a téreken.
A pusztulás zord réme rezg a szón.
Ábel! . . . sikoltják egyre szüntelen.
Köröskörül csillogva rezg az ég,
Ifju a lomb . . . Csókódosva száll a szél.
Virágillattól ittasult a lég . . .
. . . Mit bánja mindez, hogy Ábel nem él?

És Adám áll . . . A holtra néz sötétén.
A mindenségnek egy paránya volt.
A bosszud napja megkezdődött, Éden!
Ma a mindenben egy parány a holt.
De egy parány a többit is lerontja,
Egymásba nőttek, mint fa és gyökér,
S a mindenségnek egy kicsiny halottja
A mindenség halálával fölér.

Ábel meghalt. . . Még él a rét, az erdő,
A lomb virit, fénylők a csillagok.
De mindezeknek a halála megjő,
A napnak fénye majdan nem ragyog.
Bosszud teljes lesz majd, Ábel halála . . .
Isten! . . . Elveszted a természetet!
S amit alkottál örökös csodára,
A holt világot újra kezdheted!

Pásztor Árpád.

Vasárnapi levél.

Turistaság, sport.

Ha okát keressük annak, mért ütünk el annyira elmúlt idők délezzeg hőseitől, azt kétségtelenül a szellemi élet tulnyomó voltában találjuk meg, valamint a testnevelés elhanyagolásában. „Szegény gazdagok”-nak kell neveznünk azokat a gyermekeket, kiknek jómódu szülei abban látják a jónevelés kriteriumát, ha az iskolából hazakerült gyermeket ráadásul még megsanyargatják egy-egy adag francia és angol nyelvvel, jó koszthoz szokott szegény szomszédot zaklató zongorával, a testneveléshez pedig untig elegendőnek tartják, ha az ajtó fél-fára gyűrűhintát akasztanak, no meg ezenkívül megtanítják a gyermeket sikkos „pukkedli”-re.

Régebben Taygetos hegyére tették ki a hitvány gyereket, és csak a jól fejlettnak viselték a gondját. Hát tulsz az egyik is, másik is. Manapság csak lelketlen anyák rakják ki Taygetosra a gyermeküket, de nem sokkal lelkesebbek azok az anyák sem, kik uszni vágyó gyerekeiket féltik a folyóviztől, pedig az keresztvize az egészségnek.

Az egészség pedig csak felér egy kis keresztvizzel.

Neveljük hát ne csak a szellemet, de a testet is!

Ami szűkebb hazánk sokban haladt előre már, talán e téren is tud lépést tartani. A haladásnak egyik félreismérhetlen jele, hogy Budafokon a bicyclistának már nem kínálgatnak kést, ollót köszörelésre.

Talán azon sem fognak nevetni, ha az esthajnal közeledtekor kiállunk a tekepályához vagy lawn-tennis-hez. Azt hiszem nagyobb örömet okozhat mindenkinek a kiröppenő golyót futtában kísérni, mint hiu ábrándok után száguldani, utját állva a lawn-tennis magasra hányt labdáját bevárni, mintsem türelmesen karosszékben ülve, a sült galamb közeledtét lesni.

Mindezeket természetesen könnyebb kimondani, mint megvalósítani, mert a megvalósítás anyagi áldozatokkal jár. Szükség van telekre, a pálya berendezésére, de szükség van mindenek felett az eszméért való lelkesedésre.

Ez az eszme még csak egy szűkebb körnek dédelgetett gyermeke, mely kör a megvalósításához mindössze azzal az aranynyal rendelkezik, melyet turista kirándulásai alkalmából való korán kelésénél lel.

No de azért van nekünk takarékpénztárunk, hogy ezt az aranyat kamatoztassa, azért vannak nekünk a szépért és jóért lelkesedő honfitársaink, hogy ezt az aranyat ne nézzék uppesti aranyanak.

dr.

HAJÓ-MENETREND.

Budapestről Budafokra:

állomások	Lefelé menet									
	délelőtt					délután				
	ó r a k o r									
Bpest-Tabán	5 ³⁰	7 ³⁵	8 ⁵⁵	11 ⁵⁰	2 ⁰⁰	3 ⁰⁵	3 ⁵⁵	6 ⁰⁰	7 ⁵⁵	8 ⁵⁰
„ Esküter	5 ⁴⁰	7 ⁴⁵	9 ⁰⁵	12 ⁰⁰	2 ¹⁰	3 ¹⁵	4 ⁰⁵	6 ¹⁰	8 ⁰⁵	9 ⁰⁰
„ Vámház	5 ⁴⁵	7 ⁵⁰	9 ¹⁰	12 ⁰⁵	2 ¹⁵	3 ²⁰	4 ¹⁰	6 ¹⁵	8 ¹⁰	9 ⁰⁵
„ Boráros	5 ⁵⁰	7 ⁵⁵	9 ¹⁵	12 ¹⁰	2 ²⁰	3 ²⁵	4 ¹⁵	6 ²⁰	8 ¹⁵	9 ¹⁰
Budafok	6 ²⁰	8 ²⁵	9 ⁴⁵	12 ⁴⁰	2 ⁵⁰	3 ⁵⁵	4 ⁴⁵	6 ⁵⁰	8 ⁴⁵	9 ⁴⁰

Budafokról Budapestre:

állomások	Fölfelé menet									
	délelőtt					délután				
	ó r a k o r									
Budafok	6 ³⁰	7 ⁴⁵	10 ⁰⁰	11 ³⁰	2 ⁰⁰	2 ⁵⁵	4 ⁰⁵	6 ²⁵	7 ⁵⁰	9 ⁴⁵
Bpest-Boráros	7 ¹⁰	8 ²⁵	10 ⁴⁰	12 ¹⁰	2 ⁴⁰	3 ³⁵	5 ³⁵	7 ³⁵	8 ³⁰	10 ²⁵
„ Vámház	7 ¹⁵	8 ³⁰	10 ⁴⁵	12 ¹⁵	2 ⁴⁵	3 ⁴⁰	5 ⁴⁰	7 ⁴⁰	8 ³⁵	10 ³⁰
„ Esküter	7 ²⁰	8 ³⁵	10 ⁵⁰	12 ²⁰	2 ⁵⁰	3 ⁴⁵	5 ⁴⁵	7 ⁴⁵	8 ⁴⁰	10 ³⁵
„ Tabán	7 ²⁵	8 ⁴⁰	10 ⁵⁵	12 ²⁵	2 ⁵⁵	3 ⁵⁰	5 ⁵⁰	7 ⁵⁰	8 ⁴⁵	10 ⁴⁰

Érvényes 1900. május hó 1-től.

Osztálysorsjegyek a május 17-én kezdődő osztálysorsjátékra

kaphatók: 1-ső osztály egy egész 12 kor., egy fél 6 kor., egy negyed 3 kor., egy nyolczad 1 kor. 50 fillér

a Budafok és Vidéke takarékpénztár részv.-t.-nál,

elfogadtatnak **Betétek** takarékpénztári könyv és folyó számlára 4^{1/2} % mellett,
kölesönök nyujtatnak váltókra, értékpapirokra stb. stb.

Diszoklevél:

Lisabon 1890.

Bordeaux 1896.

Páris 1896.

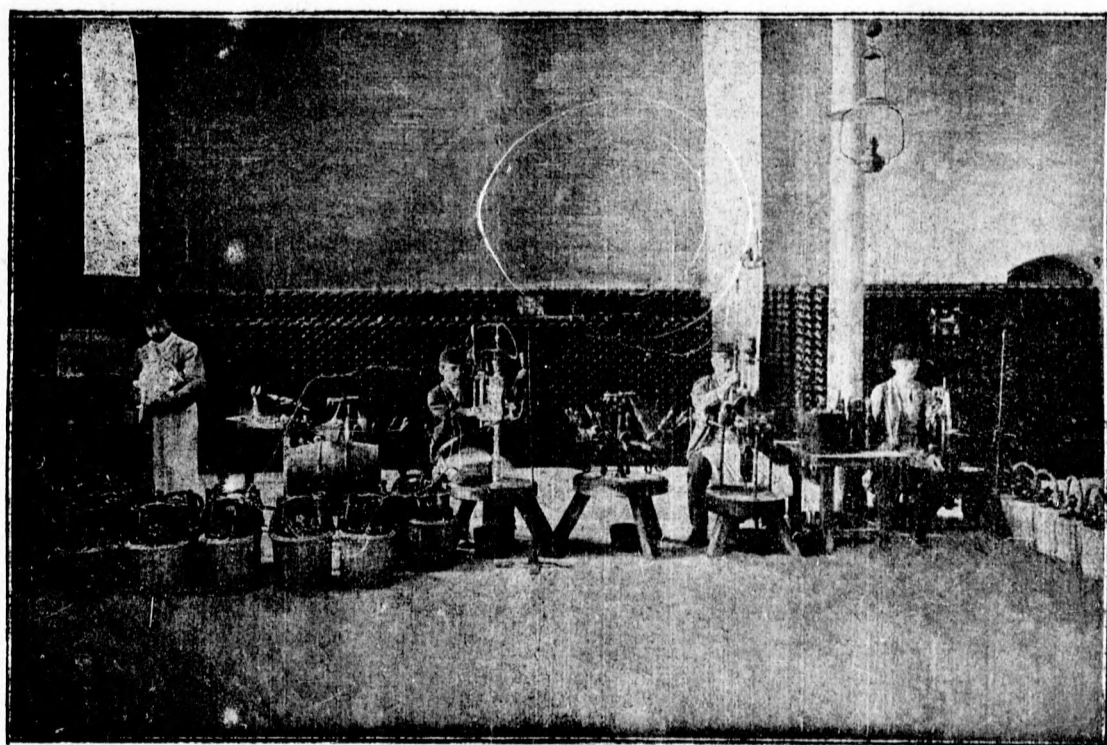
Francia pezsgőbor gyárosok

FRANÇOIS LAJOS és Tsa

császári és királyi udvari szállítók

BUDAFOK (PROMONTOR.)

Aranyérmek
elsőrangú kitüntetések:
Páris, Nizza, Temesvár,
Antwerpen, Budapest,
Marseille, Brüssel, Bécs.

A pezsgőbor likörözése

Kiadja Leopold és Frank könyvnyomdája Budafokon.